

Studenten leren weer telen in studiekassen van het Horticultural Experience Centre

In twee van de vijf studiekassen van het Horticultural Experience Centre in Bleiswijk zijn eerstejaars studenten van het Lentiz druk bezig met hun teelt: komkommers en tomaten. Sinds januari dit jaar kunnen leerlingen en studenten van het (v)mbo en hbo zelf telen met high tech tuinbouwapparatuur.

Door: Marleen Arkesteijn

De eerste vijf studiekassen van ieder 150 vierkante meter van het Horticultural Experience Centre in het Improvement Centre van GreenQ in Bleiswijk zijn klaar. Fase 2 van nog eens vijf kassen moet vóór het nieuwe schooljaar klaar zijn. De eerste studenten, van het Lentiz, zijn in januari gestart. "We constateerden dat tuinbouwstudenten geen goede mogelijkheden meer hebben om te leren telen. Geen school meer in de omgeving die een kas heeft staan. En leerlingen die stage lopen op een tuinbouwbedrijf mogen wel meekijken over de schouder van de tuinder, maar niet zelf aan de knoppen zitten", vertelt Aad van den Berg, managing director van GreenQ als achtergrond achter zijn idee.

Samenwerkingsverband

De studiekassen zijn bedoeld voor leerlingen en studenten uit het (v)mbo en hbo om ervaring op te doen. "In zo'n studiekas mogen de studenten alles zelf doen, zoals het klimaat, de watergift, verwarming, belichting en scherming. Hier kunnen ze dat wat ze in de theorie leren, in de praktijk brengen. Ze mogen fouten maken, want van fouten leer je.

Het gaat om een samenwerkingsverband tussen tuinbouwkenniscentrum GreenQ, kennismakeklaar CropEye en vier regionale scholen: Lentiz ((v)mbo Naaldwijk/Schiedam), Melanchthon (vmbo Bleiswijk), Edudelta ((v)mbo Barendrecht) en InHolland (hbo, Delft). Dit samenwerkingsverband is voor een periode van vijf jaar aangegaan. "Een derde van het complex is vrij beschikbaar voor scholen. De rest gaan we commercieel exploiteren door ze voor (internationale) trainingen te gaan gebruiken."

Van links naar rechts: Sam van der Arend, Lisette de Hoog en Jacques Heijboer. "In plaats van meekijken met een ander, mag je hier alles zelf instellen."

De komkommerkas

Trots tonen de drie van de drie studenten van Lentiz MBO Greenport Naaldwijk hun komkommeroogst. Lisette de Hoog is dochter van komkommerteler Martin de Hoog uit Pijnacker. Sam van der Arend is zoon van potplanten- en cactuskweker Hans van der Arend uit Pijnacker. "De komkommer is het snelst groeiende gewas. De potplanten thuis groeien veel langzamer. Het zijn uitersten."

Jacques Heijboer heeft geen ouders in de tuinbouw, maar al wel heel wat ervaring opgedaan in verschillende vakantiebaantjes. "De tuinbouw spreekt me aan. Het is een brede sector met veel richtingen. Totnogtoe vind ik het nog steeds heel leuk."

De drie studenten zijn het erover eens dat dit dé ideale manier van leren is. "We leren wel veel theorie, maar die kennis moet je allemaal nog vertalen naar de praktijk. Dat gaat hier ideaal", zegt Jacques.

GreenQ

De studiekassen liggen in het GreenQ Improvement Centre in Bleiswijk. Aad van den Berg legt kort uit wat de link is tussen het Improvement Centre en GreenQ en welke nieuwe ontwikkelingen er zijn. "GreenQ is een kennisonderneming die zich richt op de teeltprocessen in de tuinbouwsector. Er zijn vier potten: het Improvement Centre, Education, Projects en Consultancy. Het Improvement Centre is een modern kassencomplex, waarin we ons richten op de kennisontwikkeling van het telen in Nederland en wereldwijd. We ontwikkelen, testen en demonstreren nieuwe teeltconcepten en technische installaties. We zetten het Improvement Centre ook in als ondersteuning van het onderwijs, opleidingen en trainingen. GreenQ Education richt zich op het verzorgen van cursussen en trainingen. Denk daarbij aan cursussen voor het hoger en middenkader, praktijktrainingen voor bedrijven die net opstarten, etc. De afdeling Projects richt zich wereldwijd op de ontwikkeling van expertise en tuinbouwprojecten en is vooral bedoeld om buitenlandse investeerders en ondernemers te ondersteunen. Bij GreenQ Consultancy geven teeltspecialisten teeltadviezen, afgestemd op de individuele kweker en rekening houdend met de teeltomstandigheden, in Nederland en wereldwijd. De afdelingen Education en Projects zijn vrij nieuw. Alle afdelingen groeien."

24 uur per dag

Praktisch gezien is het een uitdaging om de tijd die de leerlingen in de studiekas leren 'in te roosteren', zodat de uren ook meetellen voor de 1040 uren lesnorm. Bovendien houdt een groeiend gewas zich niet aan lestijden.

"We ondervangen dit probleem door iedere groep studenten een I-pad te geven. Daarmee kunnen ze 24 uur per dag inloggen op de klimaatafdelingen. Een van de studenten is verantwoordelijk

Links Nick de Jong, rechts Levi Evers. "Wat in de praktijk in het groot gebeurt, doen we hier in het klein."

De tomatenkas

Op het moment van het interview hangen er nog geen rode tomaten aan de planten. Vier studenten van Lentiz MBO Greenport Naaldwijk leren 'in het klein' tomaten telen. Twee zijn er afkomstig uit het Oostland: Nick de Jong en Levi Evers. Hun 'voorlichter' is Bas van Lienden, een tomatenteler die niet ver van het Improvement Centre zijn bedrijf heeft.

De vader en naamgenoot van Nick de Jong heeft een tomatenbedrijf in de Noordoostpolder. Piet Evers, de vader van Levi, teelt lelies in Moerkapelle en Luttelgeest.

Nick: "Van school uit doen we hier een teelt van 20 weken. We doen alles zelf: welke teelt, soort, etc. Wat in de praktijk in het groot gebeurt, doen we hier in het klein. We proberen hier elke dag te komen. Om de beurt hebben we weekenddienst."

Levi: "In het begin keek een aantal vaders over onze schouders mee. Het is beter om iemand van buitenaf te hebben. Nu is Bas van Lienden onze 'voorlichter'. Voor mij is dit project extra leerzaam omdat ik niet uit de tomaten kom. Lelies en tomaten zijn niet te vergelijken."

De studenten leren niet alleen telen, maar doen tegelijkertijd ook nog een proef: In de rechterhelft van de kas snijden ze blad en in de linkerkant breken ze blad. "Bij blad breken ontstaat er een klein wondje. Op die plek kan een schimmelsziekte als Botrytis toeslaan. Maar blad breken gaat veel sneller dan blad snijden. We bekijken wat de verschillen zijn bij een ras dat gevoelig is voor Botrytis."

voor de storingen. Telen doe je nu eenmaal zeven dagen per week."

Lerende netwerken

De kennis zal, volgens Van den Berg in de toekomst ook niet alleen van de scholen komen. Hij denkt dan aan een 'lerend netwerk' rondom het Horticultural Experience Centre. Bedrijven die aansluiten bij de doelstellingen en hun actuele kennis met de studenten en trainees delen. De school is de organisator en zorgt voor de bewaking van de kwaliteit.

Hij denkt dat de samenwerking met de praktijk tot een wederzijds voordeel kan leiden. De studenten kunnen hier bijvoorbeeld dingen doen die van belang zijn voor hun stagebedrijf, zoals een nieuw ras uittesten. Zo krijg je een goede wisselwerking."

Bloemen Dorpsstraat

Op dit moment zijn er twee groepen van Lentiz bezig. Begin april start een derde groep leerlingen, van de Melanchthon Business School Bleiswijk met de opkweek van perkplanten. Zij willen met deze planten de Dorpsstraat in Bleiswijk vrolijk aan gaan kleden.

Tien vragen aan...

1) Wie ben je?

Ik ben Eléonore Hendriks

2) Wat doe je?

Ik ben trotse mede-eigenaar van het familiebedrijf Hendriks en wij telen rode en groene paprika's.

3) Waarom ben je dat gaan doen?

Ik ben met de tuinbouw opgegroeid en was altijd gefascineerd door het positieve en creatieve ondernemerschap van de tuinders. Daarnaast kun je als ondernemer ook echt een verschil maken.

4) Hoe doe je dat dan?

Ik ga bijvoorbeeld dit jaar lesgeven op scholen om de jeugd meer kennis bij te brengen over de tuinbouw. Het is niet meer zoals vroeger dat je met je handen in de klei werkt. Met een goede opleiding in bijvoorbeeld techniek, kun je zo aan de slag in de technische dienst bij een tuinbouwbedrijf. Tuinbouw loopt tenslotte voor op de techniek.

5) Welke boodschap heb je aan de consument?

De Nederlandse paprika is een gezond, veilig en eerlijk product. Maak dan ook bewust de keuze als je een paprika koopt in de supermarkt en kijk wat de afkomst van het product is. Vanaf half maart zijn de lekkere Nederlandse paprika's weer te koop.

6) Heb je nog een leuke paprika weetje?

In een paprika zit meer vitamine-C dan in een sinaasappel.

7) Hoe denk je over de toekomst van de glastuinbouw?

Ook al telen wij oer-Hollandse producten, de glastuinbouw is een ver ontwikkelde sector. Over de toekomst maak ik mij dan ook niet zoveel zorgen.

8) Heb je hobby's?

Sporten en het maken van verre reizen over de wereld.

9) Wat doe je nog meer?

Ik ben dit jaar genomineerd voor de Business Talent Oostland 2012 van de VNO-NCW. Samen met drie andere jonge ondernemers ga ik de strijd aan om deze titel. Het is een a la The Voice Of Holland concept, maar dan gericht op jonge ondernemers. Je kunt mij volgen via twitter @Ehhendriks.

10) Eén gemeente Oostland, is dat een goed plan?

De naam Oostland wordt nu eigenlijk alleen maar door ondernemers gehanteerd. Ik denk dat de overige burgers het nog niet allemaal kennen. Eén gemeente is dan denk ik ook nog te vroeg.